

ความสันโดษของเยาวชนไทย: การตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลและการทดสอบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัว กลุ่มเพื่อน และการรู้เท่าทันสื่อ

กรรณิกา ไวโสภา, เสกสรรค์ ทองคำบรรจง, ประชา อินัง
สาขาวิจัยวัดผลและสถิติการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
อีเมล : kunnikav@ gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของความสันโดษ เมื่อใช้ตัวแปรการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวแปรผล และทดสอบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัว การคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน และการรู้เท่าทันสื่อ ที่ส่งผลต่อความสันโดษของนักเรียนมัธยมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า :

1. โมเดลเชิงสาเหตุความสันโดษของนักเรียนเมื่อใช้ตัวแปรการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวแปรผล มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษา ได้รับอิทธิพลทางบวกโดยตรงจากความสันโดษ และได้รับอิทธิพลทางบวกโดยอ้อม จากการรู้เท่าทันสื่อ การคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม การถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัว และการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาได้ร้อยละ 89

2. การทดสอบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อนและการรู้เท่าทันสื่อ เทอมปฏิสัมพันธ์ระหว่าง การถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัวกับการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน มีอิทธิพลทางตรงทางลบเท่ากับ -0.16 ต่อความสันโดษของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เทอมปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัวกับการรู้เท่าทันสื่อไม่มีอิทธิพล ต่อความสันโดษของนักเรียน และเทอมปฏิสัมพันธ์ระหว่าง การคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อนกับการรู้เท่าทันสื่อ มีอิทธิพลทางตรงทางบวกเท่ากับ 0.18 ต่อความสันโดษของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เทอมปฏิสัมพันธ์ ทั้ง 3 โมเดลนี้ อธิบายความแปรปรวนของความสันโดษของนักเรียนมัธยมศึกษาได้ร้อยละ 56, 70 และ 81 ตามลำดับ

คำสำคัญ : ความสันโดษ, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, อิทธิพลปฏิสัมพันธ์

Santutthi of Thai youth : Model Validation and Interaction Effect Between Family, Peer Group and Media Literacy

Kunnika Vaisopha , Seksan Thongkhambanchong, Pracha Inang

Faculty of Education Burapha University

Email : kunnikav@ gmail.com

Abstract

The objectives of the research were to examine the validation of the causal model of contentment in relation to Philosophy of Sufficiency Economy, and to test interaction effects of factors: family socialization, peer group conformity and media literacy, influencing contentment of Mathayomsuksa students.

The findings were as follows: 1). With Sufficiency Economy Philosophy-based life as a result variable, the causal model of contentment of Mathayomsuksa Students was found to be consistent with empirical data. Contentment conformity was found to be directly effective to Sufficiency Economy Philosophy-based life, and media literacy, true-value and artificial-value thinking, family socialization and peer group were found to be indirectly effective to contentment of the students, which was found to be predicted 89% of variances of the students' Sufficiency Economy Philosophy-based life. 2.) The test of interaction effects on three factors: family, peer group and media literacy, was found that (1) the interaction between family socialization and peer group conformity had the negative direct effect of -0.16 on the students' contentment at a statistically significant level, (2) the interaction between family socialization and media literacy had not any effect on the students' contentment, and (3) the interaction between peer group conformity and media literacy had the positive direct effect of 0.18 on the students' contentment at a statistically significant level. In addition, the interaction of these three models was found capable to predict variances of the students' contentment at the level of 56%, 70% and 81%, respectively.

Keywords : Santutthi, Contentment, Philosophy of Sufficiency Economy, Interaction Effect

1. บทนำ

จากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปประกอบกับแผนพัฒนาการศึกษาเน้นให้คนมีคุณธรรม จริยธรรม โดยเน้นการนำหลักธรรมมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตดังจะเห็นได้จากแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดและปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสแนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยตามพระราชดำรัสที่พระราชทาน พระบรมราโชวาทแก่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พระองค์ตรัสเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นครั้งแรกในวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2517 ความว่า “...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอดิพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อนโดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควร และปฏิบัติได้แล้วจึงค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป...” (อภิชัย พันธเสน และคณะ, 2549) หลักธรรมในการพัฒนาชีวิตให้คนไทยดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในธรรมชาติที่สนับสนุนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ “ความสันโดษ” ซึ่งลักษณะของทั้งสองมีแนวคิดเหมือนกันคือทั้งสองมีลักษณะที่เป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิตไม่ให้ประมาทในการใช้ชีวิต ซึ่งสันโดษเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิต ทำให้มีความเพียร มุ่งมั่นในการทำงาน ด้วยสติปัญญาที่ตนมี สันโดษจะเน้นการพึ่งพาตนเองในการดำรงชีวิต เป็นสำคัญ ใช้ปัญญาในการแสวงหาเท่าที่เหมากับความสามารถของตนเน้นที่ตัวบุคคล ส่วนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ลักษณะ 3 ประการคือ ความพอประมาณ คือความพอดี ไม่มากเกินไปไม่น้อยเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ความมีเหตุผล หมายถึง ความมีเหตุผลในการตัดสินใจในความพอเพียงนั้น ความมีเหตุผล เป็นเครื่องมือช่วยให้รู้ว่าเท่าไรถึงจะพอประมาณหรือพอเพียงสำหรับตนเอง และ การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวรับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีสติและมีเงื่อนไขที่สำคัญอีก 2 ประการ คือความรู้ คุณธรรม ซึ่งในส่วนของเศรษฐกิจพอเพียงจะเน้นไปที่ฐานทางเศรษฐกิจมากกว่า จะเห็นได้ว่าทั้งสองแนวคิดมีองค์ประกอบและลักษณะที่สอดคล้องกันซึ่งในส่วนของเศรษฐกิจพอเพียงจะมุ่งเน้นที่ตัวบุคคล และสถาบันที่ใหญ่ขึ้นเช่น ครอบครัว ชุมชน ไปจนถึงประเทศ

ในสังคมระดับครอบครัว กลุ่มเพื่อน รวมทั้งสื่อและการคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม เป็นสิ่งที่สามารถรับรู้และถ่ายทอด บุคคลไปยังบุคคลได้ การบริโภคต้องมีสติปัญญา เลือกรับบริโภค

ที่คุณค่าของประโยชน์ใช้สอยโดยคำนึงถึงคุณค่าแท้ คำนึงถึงความจำเป็นและประโยชน์ที่แท้จริงของวัดมากกว่าคุณค่าเทียม รู้จักพอบริโภคมตามความจำเป็น นอกจากนี้ควรรู้เท่าทันสื่อ จะไม่ตกเป็นเหยื่อของการโน้มน้าวชักจูงจากสื่อซึ่งทั้งหมดนี้ส่งผลให้การปฏิบัติตนโดยอาศัยหลักความสันโดษและหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตั้งนั้นผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาความสันโดษที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนมัธยมศึกษาอย่างไร และผู้วิจัยสนใจศึกษาโมเดลความสันโดษ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพียงใด หรือไม่อย่างไร อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัว การคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน และการรู้เท่าทันสื่ออย่างไร

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของความสันโดษของนักเรียนมัธยมศึกษาเมื่อใช้ตัวแปรเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวแปรผล

2.2 เพื่อทดสอบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัว กลุ่มเพื่อนและการรู้เท่าทันสื่อ ที่ส่งผลต่อความสันโดษของนักเรียนมัธยมศึกษา

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 4-ม.6) โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) –ขั้นที่ 1 สุ่มแบบกลุ่ม (cluster sampling) ตามเขตภูมิภาคได้ 6 กลุ่มใหญ่ ในแต่ละกลุ่ม สุ่มมา 1 โรงเรียน รายชื่อโรงเรียนที่สุ่มได้ มีดังนี้ โรงเรียนเลยพิทยาคม โรงเรียนนาด่วงวิทยา โรงเรียนเชียงคาน โรงเรียนศรีสองรักวิทยา โรงเรียนศรีสงครามวิทยาและโรงเรียนภูเรือวิทยา ขั้นที่ 2 สุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยให้สุ่มนักเรียนระดับชั้นละ 50 คน จากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4- 6 ได้นักเรียนโรงเรียนละ 150 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 905 คน

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ปัจจัยเชิงสาเหตุ ประกอบด้วย

ปัจจัยภายในตนได้แก่ การคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม

ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ การถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัว
ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน ได้แก่ การคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน
ปัจจัยด้านสื่อ ได้แก่ การรู้เท่าทันสื่อ
ปัจจัยเชิงผล ได้แก่ ความสันโดษ
การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 การสร้างเครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1) กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบวัดปัจจัยภายในตน แบบวัดปัจจัยด้านครอบครัว แบบวัดปัจจัยกลุ่มเพื่อน แบบวัดปัจจัยสื่อ แบบวัดความสันโดษ และแบบวัดการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และบทสรุป การสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญประกอบ จากนั้นผู้วิจัยทำการสุ่มองค์ประกอบของตัวแปรแฝงที่จะนำมาสร้างเครื่องมือในการวัดตัวแปร

3) เขียนนิยามศัพท์เฉพาะตามคุณลักษณะที่ต้องการวัดในแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งได้จากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

4) สร้างข้อคำถาม ให้สอดคล้องและครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะ แบบวัดปัจจัยภายในตน แบบวัดปัจจัยด้านครอบครัว แบบวัดปัจจัยกลุ่มเพื่อน แบบวัดปัจจัยสื่อ แบบวัดความสันโดษ และแบบวัดการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือนำข้อความจากงานวิจัยอื่นๆ ที่ทำการวัดองค์ประกอบเดียวกันมาปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของงานวิจัย โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

5) สร้างข้อคำถาม โดยแบ่งเป็นแบบวัด ปัจจัยภายในตน จำนวน 15 ข้อ แบบวัดปัจจัยด้านครอบครัว จำนวน 15 ข้อ แบบวัดปัจจัยกลุ่มเพื่อน จำนวน 15 ข้อ แบบวัดปัจจัยสื่อ จำนวน 15 ข้อ แบบวัดความสันโดษ จำนวน 15 ข้อ และแบบวัดการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจำนวน 20 ข้อ

6) นำข้อคำถามทั้งหมดให้อาจารย์ควบคุมคุณภาพนิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ความครอบคลุม และความสอดคล้องตามนิยามตัวแปร และนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม

7) นำแบบสอบถาม ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเพื่อพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence: IOC) ของข้อคำถาม โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2538) รวมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

8) นำแบบสอบถามให้อาจารย์ควบคุมคุณภาพนิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

9) นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้น ไปทดลองใช้ (Try- Out) กับ นักเรียนมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างกำหนด ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 100 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ หรือค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของข้อคำถามแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อที่เหลือ (Item total correlation) คัดเลือกเฉพาะค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

10) นำข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้าน (หาความเชื่อมั่นที่ ละตัวแปรของตัวแปรสังเกตได้) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) และวัดความเป็นเอกมิติ (Unidimensional) โดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA)

11) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

4.2 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1) ติดต่อทำหนังสือขอเก็บข้อมูลตามโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษา จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

2) ติดต่อโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อส่งหนังสือขอเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบเครื่องมือวิจัยที่จะใช้เก็บข้อมูลและนัดวัน-เวลาเก็บข้อมูล โดยจะทำการเก็บข้อมูลในการศึกษา 2561

3) จัดเตรียมแบบสอบถามให้มีจำนวนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 20 เพื่อใช้ในการวัดคัดเลือกแบบสอบถามที่ผู้ตอบตอบไม่สมบูรณ์หรือความไม่ตั้งใจในการตอบ

4) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยขอความร่วมมือกับนักเรียนตอบแบบสอบถามซึ่งก่อนนักเรียนจะทำการตอบแบบสอบถามผู้วิจัยจะเป็นผู้ชี้แจงด้วยตนเองเพื่อให้นักเรียนตอบได้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

5) ตรวจสอบและคัดแยกแบบสอบถามที่ได้รับการตอบหรือมีร่องรอยระบุถึงการไม่ตั้งใจทำแบบสอบถามและคัดเลือกแต่แบบสอบถามที่เป็นฉบับสมบูรณ์ไว้

6) ทำการลงรหัสและจัดระบบข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดการข้อมูล เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนกลับมาและได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลก่อนกำหนดรหัสข้อมูล จากนั้นทำการลงรหัสและตรวจสอบข้อมูลพื้นฐาน ให้ตรงตามข้อตกลงของการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง “Structural Equation Modeling: SEM” เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เป็นการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อแสดงลักษณะของการแจกแจงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเพื่อแสดงลักษณะการแจกแจงข้อมูลของตัวแปรโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) สามารถดูค่าที่ Outlier ตรวจสอบที่ ค่าเฉลี่ย ความเบ้ และความโด่ง สามารถแสดงว่าการกระจายตัวอยู่ในเกณฑ์ปกติ

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของโมเดลเชิงสาเหตุความสั่นโดษของนักเรียนมัธยมศึกษาเมื่อใช้ตัวแปรเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวแปรผล ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์สมการโครงสร้าง SEM

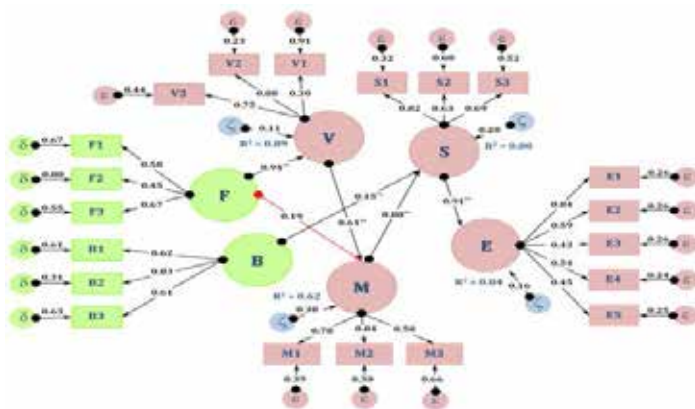
ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ของปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน ที่มีอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ความสันโดษของนักเรียนโดยใช้สถิติทดสอบนัยสำคัญอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ ของตัวแปรด้านครอบครัว กลุ่มเพื่อนและการรู้เท่าทันสื่อ ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์สมการโครงสร้าง SEM

5.สรุปผลการศึกษา

5.1 ผลตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของความสันโดษของนักเรียนมัธยมศึกษาเมื่อใช้ตัวแปรเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวแปรผล

ความสันโดษในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษามัธยมศึกษาเมื่อใช้ตัวแปรการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวแปรผล ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลขั้นแรกจะทำตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดล โดยแบ่งดัชนีในการตรวจสอบความกลมกลืนเป็น 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นการตรวจสอบ Absolute fit indices โดยพิจารณาดัชนี Chi-Square test, RMSEA, GFI, AGFI และ SRMR และชุดที่ 2 เป็นการตรวจสอบ Incremental fit indices โดยพิจารณาดัชนี NFI, NNFI และ CFI ถ้าพบว่าโมเดลมีความกลมกลืน ขั้นตอนต่อไปจะทำการพิจารณาค่าพารามิเตอร์ภายในโมเดลโดยเน้นค่าอิทธิพลระหว่างตัวแปร แต่ถ้าโมเดลไม่มีความกลมกลืนก็จะทำการปรับโมเดลก่อนที่จะทำการตรวจสอบค่าพารามิเตอร์ ซึ่งมีรายละเอียดการวิเคราะห์ดังนี้

1) การตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลเชิงสาเหตุของความสันโดษของนักเรียนมัธยมศึกษามัธยมศึกษา

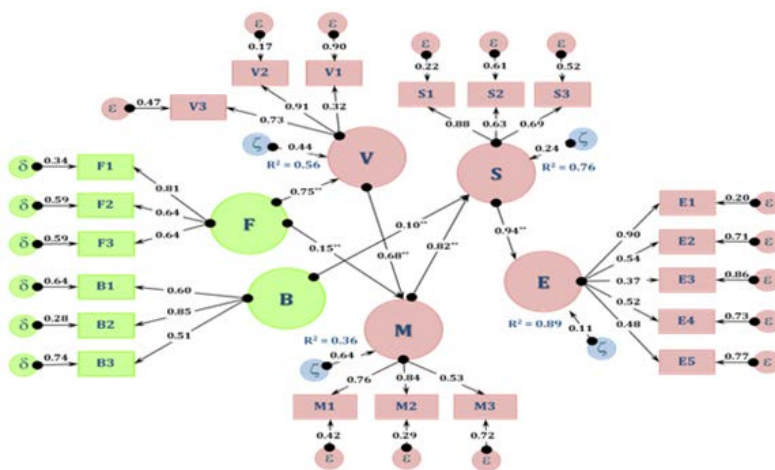

Chi-Square = 1447.52, df = 163, P-value = 0.00, RMSEA = 0.09

ภาพที่ 1 ค่าพารามิเตอร์ของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสันโดษของนักเรียนมัธยมศึกษามัธยมศึกษา

ผลการตรวจสอบดัชนีชุดที่ 1 Absolute fit indices ซึ่งเป็นการพิจารณา Chi-Square test, RMSEA, GFI, AGFI และ SRMR พบว่าดัชนีชุดที่ 1 ส่วนใหญ่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินความสอดคล้อง มีเพียงดัชนี SRMR ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินความสอดคล้องในระดับพอใช้ และชุดที่ 2 เป็นการตรวจสอบ Incremental fit indices โดยพิจารณาดัชนี NFI, NNFI และ CFI พบว่า ดัชนี NFI ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินความสอดคล้องส่วนดัชนี NNFI และ CFI ผ่านเกณฑ์การประเมินความสอดคล้องในระดับพอใช้ จากการประเมินในภาพรวมพบว่า ค่าดัชนีส่วนใหญ่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินความสอดคล้องดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการปรับโมเดลเป็นลำดับต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสันโดษของนักเรียนมัธยมศึกษามัธยมศึกษา สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีขึ้นกว่าเดิม

Chi-Square = 515.41, df = 121, P-value = 0.00, RMSEA = 0.06

ภาพที่ 2 ค่าพารามิเตอร์ของโมเดลเชิงสาเหตุของความสันโดษของนักเรียนมัธยมศึกษามัธยมศึกษาหลังการปรับโมเดล

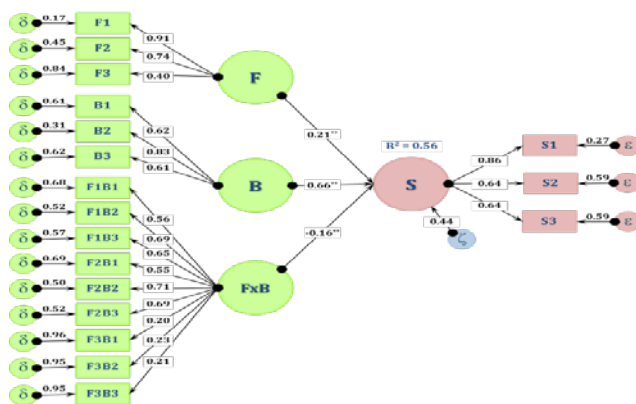
ผลการตรวจสอบดัชนีชุดที่ 1 Absolute fit indices ซึ่งเป็นการพิจารณา Chi-Square test, RMSEA, GFI, AGFI และ SRMR พบว่า ดัชนีที่นำมาพิจารณาส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์การประเมินความสอดคล้องมีดัชนีเพียงบางที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินความสอดคล้อง ได้แก่ Chi-Square test(p -value = 0.00 ต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด) และชุดที่ 2 เป็นการตรวจสอบ Incremental fit indices โดยพิจารณาดัชนี NFI, NNFI และ CFI พบว่าทั้ง 3 ดัชนีผ่านเกณฑ์การประเมินความสอดคล้องในระดับดี ซึ่งในภาพรวมทั้งหมดจะเห็นว่าดัชนีที่นำมาพิจารณาส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์การประเมินความสอดคล้องในระดับดี แสดงว่าโมเดลเชิงสาเหตุของความสันโดษของนักเรียนมัธยมศึกษามัธยมศึกษาสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ปัจจัยด้านความสันโดษ (S) การรู้เท่าทันสื่อ (M) การคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม (V) การถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัว (F) และการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน (B) มีอิทธิพลโดยรวมต่อการดำเนินชีวิตหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (E) ของนักเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีขนาดอิทธิพลรวม (TE) เท่ากับ 0.94, 0.77, 0.52, 0.50 และ 0.10 ตามลำดับโดยปัจจัยด้านความสันโดษ (S) ส่งอิทธิพลทางตรงต่อการดำเนินชีวิตหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (E) ของนักเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีขนาดอิทธิพลทางตรง (DE) เท่ากับ 0.94 ส่วนการรู้เท่าทันสื่อ (M) การคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม (V) การถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัว (F) และการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน (B) ส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อการดำเนินชีวิตหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (E) ของนักเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีขนาดอิทธิพลทางอ้อม (IE) เท่ากับ 0.77, 0.52, 0.50 และ 0.10 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความแปรปรวนพบว่า ปัจจัยด้านความสันโดษ (S) การรู้เท่าทันสื่อ (M) การคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน (B) การคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม (V) และการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัว (F) ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนการดำเนินชีวิตหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาได้ร้อยละ 89

5.2 ผลทดสอบอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัวปัจจัยกลุ่มเพื่อนและการรู้เท่าทันสื่อที่ส่งผลต่อความสันโดษของนักเรียนมัธยมศึกษามัธยมศึกษา

1). การศึกษาอิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัว (F) กับการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน (B) ที่ส่งผลต่อความสันโดษ (S)

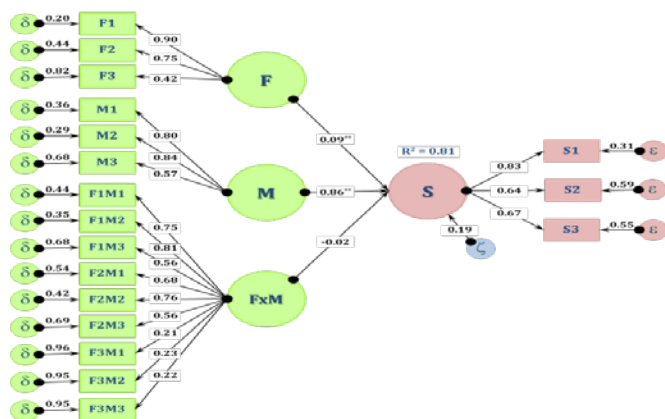

ภาพที่ 3 โมเดลอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัว (F) กับการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน (B) ที่ส่งผลต่อความสันโดษ (S)

การถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัวกับการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน ซึ่งปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัวกับการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน ส่งอิทธิพลต่อความสันโดษ ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน ส่งอิทธิพลมากที่สุด มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.66 รองลงมาคือการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัว มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.21 และปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัวกับการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -0.16 แต่เป็นอิทธิพลในทิศทางลบ และการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัว การคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัวกับการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนความสันโดษของนักเรียนมัธยมศึกษาได้ร้อยละ 56

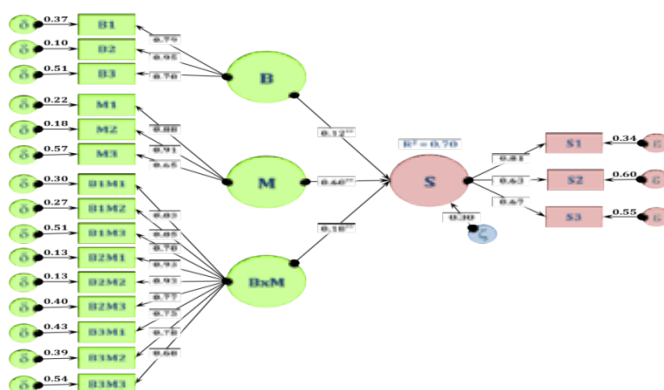

การศึกษาอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัว (F) กับการรู้เท่าทันสื่อ (M) ที่ส่งผลต่อความสันโดษ (S)

ภาพที่ 4 โมเดลอิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัว (F) กับการรู้เท่าทันสื่อ (M) ที่ส่งผลต่อความสันโดษ (S)

การถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัวกับ การรู้เท่าทันสื่อ ส่งอิทธิพลต่อความสันโดษ ของนักเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยการรู้เท่าทันสื่อ ส่งอิทธิพลมากที่สุด มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.86 ส่วนการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัวมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.09 และ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัวกับการรู้เท่าทันสื่อ ไม่มีอิทธิพลต่อความสันโดษ ซึ่งผลการทดสอบพบว่า การถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัวไม่มีปฏิสัมพันธ์กับการรู้เท่าทันสื่อ ทั้งนี้การถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัวและการรู้เท่าทันสื่อ ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนความสันโดษของนักเรียนได้ร้อยละ 81 การศึกษาอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน (B) กับการรู้เท่าทันสื่อ (M) ที่ส่งผลต่อความสันโดษ (S)

ภาพที่ 5 โมเดลอิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน (B) กับการรู้เท่าทันสื่อ (M) ที่ส่งผลต่อความสันโดษ (S)

การคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน การรู้เท่าทันสื่อ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อนกับการรู้เท่าทันสื่อส่งอิทธิพลต่อความสันโดษ ของนักเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยการรู้เท่าทันสื่อ ส่งอิทธิพลมากที่สุด ซึ่งมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.60 รองลงมาคือปฏิสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อนกับการรู้เท่าทันสื่อ มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.18 พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.12 พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน การรู้เท่าทันสื่อ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อนกับการรู้เท่าทันสื่อ ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนความสันโดษของนักเรียนมัธยมศึกษาได้ร้อยละ 70

6.อภิปรายผล

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 1 เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของความสันโดษในกลุ่มนักเรียนมัธยมปลาย เมื่อใช้ตัวแปรเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวแปรผล ดังนี้

เมื่อใช้ตัวแปรเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวแปรผล พบว่า ความสันโดษ ส่งอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อการดำเนินชีวิตหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีขนาดอิทธิพลทางตรง (DE) เท่ากับ 0.94 แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทั้งสองแนวคิดนี้จึงไม่สามารถแยกออกจากกันอย่างเด็ดขาดได้ แต่ในทางตรงกันข้าม กลับมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิดและมีนัยสำคัญหรืออาจกล่าวอีกอย่างหนึ่งได้ว่า แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการพัฒนาแนวคิดสันโดษมาใช้ให้เหมาะสมกับยุคสมัยปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงในบริบทของสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของนักวิชาการ พระมหามิตร ฐิตปญโญ (2547), มนูญ มุกข์ประดิษฐ์ (2548) พระมหาวิทยา ญาณวโร (2554), เสาวพงษ์ ยมาพัฒน์ (2552) ที่มีประเด็นความเหมือนกันของแนวคิดทั้งสองนี้ ซึ่งแนวคิดทั้งสองมีความเชื่อมโยง สอดคล้องกัน อีกทั้งยังสามารถที่จะปรับเปลี่ยนไปมาได้ตามบริบทของสภาพแวดล้อมทางสังคม นั้น เป็นเป้าหมายที่มีหลายระดับ สันโดษยังเป็นธรรมะที่พระพุทธเจ้าได้สั่งสอนให้ระหว่างระบบ เศรษฐกิจกับศาสนาระบบใดควรเป็นระบบนำ ระบบเศรษฐกิจนั้นถือว่ามีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าศาสนาเพราะเป็นเรื่องของการทำมาหากินในชีวิตประจำวัน และหากพิจารณาบริบทของสังคมปัจจุบันยิ่งทำให้มองเห็นชัดเจนว่าระบบเศรษฐกิจมีความโดดเด่นและมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตมากขึ้น กล่าวคือการพัฒนาตามหลักสันโดษมุ่งที่ตัวบุคคลเป็นสำคัญ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือพัฒนาตามหลักสันโดษใช้คนเป็นศูนย์กลาง โดยมีหลักคำสอนเน้นที่การแก้ปัญหาจากภายในเป็นการพัฒนาในด้านความรู้สึกรีกคิดและคุณภาพทางจิตใจให้เกิดความสมดุลกับบริบทของสังคม (ปัจจัยภายนอก) เน้นทางด้านจิตใจของคนเป็นสำคัญ เศรษฐกิจพอเพียงจึงไม่ได้มุ่งพัฒนาแต่เรื่องของเศรษฐกิจแต่มุ่งถึงการพัฒนาคนเป็นหลักด้วยเช่นเดียวกัน ดังจะเห็นได้จาก ลักษณะของความพอเพียงในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจะประกอบไปด้วยความพอประมาณ การมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน นอกจากนั้นยังต้องมีเงื่อนไขที่สำคัญคือความรู้และคุณธรรม เพื่อมุ่งพัฒนาการใช้ปัญญาในการดำเนินชีวิต เป็นความสอดคล้องอีกหนึ่งของแนวคิดสันโดษ และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ที่มีความสันโดษควรเป็นผู้ที่พึ่งพาอาศัยตนเองและดำเนินชีวิตโดยใช้สติปัญญาเป็นตัวนำในการปฏิบัติกิจต่าง ๆ ซึ่งเมื่อก้าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงก็ต้องใช้ปัญญาในการควบคุมความต้องการที่แท้จริง ต้องไม่เบียดเบียนตนเอง และเบียดเบียนผู้อื่น

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 2 เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดล อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัว กลุ่มเพื่อนและการรู้เท่าทันสื่อ ที่ส่งผลต่อความ สันโดษของนักเรียนมัธยมศึกษา ผลการอภิปรายในส่วนนี้แบ่งตามประเด็นที่ค้นพบ 3 ประเด็น คือ 1) อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัวกับการคล้อยตามทาง สังคมในกลุ่มเพื่อน 2) อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อนกับการ รู้เท่าทันสื่อ และ 3) อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัวกับการ รู้เท่าทันสื่อ

6.1 อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัวกับการคล้อย ตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน (interaction effect) มีอิทธิพลต่อความสันโดษของนักเรียน มัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าครอบครัวมีความสำคัญในการปลูกฝัง ถ่ายทอด ความคิด และพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัวให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป และ กลุ่มเพื่อนที่เขามามีบทบาทในการเป็นสมาชิกของสังคมมีแนวคิดและพฤติกรรมไปในทางดี ร่วมกันจะส่งเสริมให้มีพฤติกรรมที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจัยของอรพินทร์ ชูชม และคณะ (2554) ครอบครัวและเพื่อนเป็นสถาบันทางสังคมได้รับการกล่าวถึงโดยทั่วไปว่า มีอิทธิพล ต่อคุณลักษณะและพฤติกรรมของเยาวชนอิทธิพลจากปัจจัยครอบครัวและเพื่อนให้ครอบคลุม เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (จากบิดามารดาและเพื่อน) การสนับสนุนทางสังคม (จากครอบครัวและเพื่อน) การถ่ายทอดทางสังคมจากบิดามารดาและการเห็นแบบอย่างจาก เพื่อนไว้ด้วยกันซึ่งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Seginer Rachel. et al.,(2007) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ในครอบครัวของวัยรุ่นและเพื่อน: ความสำคัญของวัฒนธรรม พบว่า ความสัมพันธ์ ระหว่างเพื่อนมีความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ในครอบครัวของวัยรุ่นชาวอาหรับและชาวรัสเซีย ดรัซ (Druze) มากขึ้นกว่าวัยรุ่นอิสราเอล ที่เติบโตขึ้นในสังคมที่อยู่ใกล้เคียง แต่มีวัฒนธรรม แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามเมื่อความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดี จึงทำให้วัยรุ่นอิสราเอลได้รับการ สนับสนุนจากเพื่อนมากกว่าวัยรุ่นอาหรับและชาวรัสเซีย ดรัซ (Druze) และยังสอดคล้องกับ

Hood., (1993) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานและความรับรู้ทาง ครอบครัวกับรูปแบบการใช้เวลาของเด็กวัยรุ่น โดยสมมุติฐานว่า เด็กวัยรุ่นยังคงใช้ชีวิตอยู่กับ ครอบครัวและอิทธิพลของครอบครัวจะส่งผลต่อวิถีชีวิตของเขา โดยศึกษาถึงองค์ประกอบทาง จิตวิทยาสำหรับเด็กวัยรุ่นกับความพึงพอใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ ระหว่างเปอร์เซ็นต์ของการใช้เวลากับพื้นฐานและการรับรู้ทางครอบครัวองค์ประกอบทางจิตวิทยา 9 องค์ประกอบสามารถนำมาเป็นองค์ประกอบ ในการวัดการใช้เวลาของเด็กวัยรุ่น

6.2 อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อนกับการรู้เท่าทันสื่อ (interaction effect) มีอิทธิพลต่อความสนใจของนักเรียนมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแสดงให้เห็นว่าปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร ในการเสพสื่อต้องใช้ปัญญาในการพิจารณาวิเคราะห์สื่อที่เข้ามากระทบอย่างมีสติและปัญญา ในการเลือกรับข่าวสาร ไตร่ตรองและใช้ข้อมูลเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเกิดจากฐานความรู้ความคิด และ พฤติกรรมการปฏิบัติเกี่ยวกับคุณประโยชน์ และโทษของสื่อมีเกิดความระมัดระวังในการป้องกันและแก้ปัญหาจากการรับสื่อที่เข้ามากระทบ เพื่อนก็มีบทบาทต่อการเลือกใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม ถ้าอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีการใช้สื่ออย่างพิจารณาก็ส่งผลต่อการใช้อุปกรณ์ในทางที่เหมาะสมด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขจรจิตบุณนาค (2555) ในการจะส่งเสริมให้วัยรุ่นตอนต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อ จึงควรพิจารณาถึงเพศ อายุ ลักษณะการอยู่อาศัย ความบ่อยครั้งของการเปิดรับสื่อ และช่วงเวลาที่เปิดรับสื่อ นอกจากนี้ผู้ที่อยู่อาศัยร่วมกับวัยรุ่นตอนต้นไม่ว่าจะเป็นพ่อ แม่ ญาติ มิตร สามารถช่วยส่งเสริมความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อให้กับวัยรุ่นตอนต้นได้ด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุลิษา ครุฑะเสน (2556) พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อของแกนนำเยาวชนแบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภายใน และ ปัจจัยส่งเสริม ทั้งนี้ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อของแกนนำเยาวชน มี 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) การคิดวิจารณ์ 2) ความตระหนักในอิทธิพลของสื่อ และ 3) การรู้เท่าทันตนเอง ส่วนปัจจัยส่งเสริมที่มีผลต่อการรู้เท่าทันสื่อ

ของแกนนำเยาวชนพบว่า มี 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) กลุ่มเพื่อนและกลุ่มครู 2) การเปิดรับสื่อสร้างสรรค์และการใช้สื่อและเทคโนโลยีสื่ออย่างสร้างสรรค์ 3) การอ่านและ 4) สุนทรียภาพ

6.3 อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัวกับการรู้เท่าทันสื่อไม่มีอิทธิพลต่อความสนใจของนักเรียนมัธยมศึกษา แสดงให้เห็นว่า แสดงให้เห็นว่าการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัวอาจจะไม่มีการถ่ายทอดทางการรู้เท่าทันสื่อเนื่องจากสื่อในปัจจุบันเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hogan Bernie, Quan-Haase Anabel, (2010) ได้ศึกษาเรื่องความคงอยู่และการเปลี่ยนแปลงในสื่อสังคมออนไลน์ การศึกษาสื่อสังคมออนไลน์มีความท้าทายที่คล้ายคลึงกันเนื่องจากมีการพัฒนาเครื่องมือใหม่อย่างรวดเร็วและเครื่องมือที่มีอยู่ได้รับการอัปเดตตลอดเวลาด้วยคุณลักษณะนโยบายและแอปพลิเคชันใหม่ รวมทั้งใช้เครื่องมือหลายตัวพร้อม ๆ กันโดยไม่แสดงความชอบและพฤติกรรมใดๆ มุมมองของสื่อสังคมออนไลน์มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Padilla-Walker (2012) ความสัมพันธ์ระหว่างการรู้เท่าทันสื่อของครอบครัวและการเชื่อมต่อกับครอบครัว ครอบครัวมีการใช้สื่อที่เปลี่ยนแปลงอย่างมากในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา พบว่าการใช้โทรศัพท์มือถือและการดูโทรทัศน์หรือภาพยนตร์เป็นสื่อที่พบมากที่สุดในการครอบครัว ซึ่งยังแสดงให้เห็นว่าการใช้โทรศัพท์มือถือในการครอบครัวการดูทีวีและภาพยนตร์และการเล่นเกมมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อในระดับที่สูงขึ้น ตรงกันข้ามการมีส่วนร่วมในเว็บไซต์เครือข่ายสังคมเกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อในระดับต่ำกว่าอย่างน้อยจากมุมมองของวัยรุ่น จะเห็นได้ว่าครอบครัวมีความสัมพันธ์การรู้เท่าทันสื่อที่เป็นเว็บไซต์เครือข่ายสังคมน้อย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า การรู้เท่าทันสื่อ และการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อนส่งอิทธิพลทางตรงต่อความสนใจ ส่วนการคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม และการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัวส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อความสนใจ ดังนั้นการจะพัฒนาความสนใจของ

นักเรียนมัธยมศึกษา ควรมีส่งเสริม พัฒนา การรู้เท่าทันสื่อ และการถ่ายทอดทางสังคมในกลุ่มเพื่อน การคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม และการถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัว เพื่อจะช่วยให้ นักเรียนมีการพัฒนาความสันโดษสูงขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าความสันโดษ ส่งอิทธิพลทางตรงต่อการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษา ส่วนการรู้เท่าทันสื่อ การคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม การถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัว และการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน ส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนมัธยมศึกษา ดังนั้นในการจะพัฒนาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนควรมีการส่งเสริมพัฒนา ความสันโดษ การรู้เท่าทันสื่อ การคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม การถ่ายทอดทางสังคมภายในครอบครัว และการคล้อยตามทางสังคมในกลุ่มเพื่อน เพื่อจะช่วยให้ นักเรียนมัศึกษามีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักธรรมตัวอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสันโดษ ของนักเรียนมัธยมศึกษา ผู้เขียนได้อ้างทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อยืนยันว่าผลการศึกษานี้สามารถอ้างอิงไปยังประชากรกลุ่มอื่น ๆ ได้นำความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ไปทดสอบใช้กับประชากรกลุ่มอื่น ๆ พร้อมกับทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อหาตัวแปรที่ส่งผลต่อความสันโดษที่ทำให้โมเดลเชิงสาเหตุครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ขจรจิต บุณนาค. (2555). *ความคิดเห็นของวัยรุ่นตอนต้นต่อการรู้เท่าทันสื่อ*. การประชุมวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ประจำปี 2555. ปทุมธานี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- พระมหามิตร ฐิตปถโญ. (2548). *ศึกษาเปรียบเทียบความรู้จักพอประมาณใน พระพุทธศาสนา กับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระวิทยา ญาณสาโร. (2554). *การศึกษาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรม ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท*. ปริญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มนูญ มุกข์ประดิษฐ์. (2548). *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ กับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพุทธศาสนา, คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคทางการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- เสาวพงษ์ ยมาพัฒน์. (2552). *การศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดสันโฆในพระพุทธศาสนาเถรวาทกับ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง*. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อภิชัย พันธเสน และคณะ. (2549). *สังเคราะห์ห้วงค์ความรู้ เศรษฐกิจพอเพียง*. (พิมพ์ครั้งที่ 2), กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- อรพินทร์ ชูชมและคณะ. (2554). *ปัจจัยเชิงเหตุและผลของภูมิคุ้มกันทางจิตของเยาวชน*. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุลิสซา ครุฑะเสน. (2556). *แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เท่าทันสื่อของแกนนำเยาวชน*. กลุ่มมนุษยศาสตร์. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal*. 3(6).
- Hogan, Bernie. et al., *Persistence and Change in Social Media*. Bulletin of Science, Technology & Society, v30 n5 p309-315 Oct 2010.